

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Liškové a soudců JUDr. Ivana Kratochvíla a JUDr. Heleny Karetové ve věci žalobců: **a) SP Bohemia, k.s.**, IČ: 261 72 151, se sídlem Králův Dvůr, V Lukách 132, **b) SABIA spol. s r.o.**, IČ: 613 26 721, se sídlem Bohušovice nad Ohří, Masarykova 190, oba zastoupeni Mgr. Jaromírem Kalužíkem, advokátem Praha 1, Na Příkopě 15, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČ: 000 07 064, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, **o náhradu škody ve výši 3,710.998,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání obou žalobkyň proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 2. března 2017, č.j. 29 C 554/2014 – 77,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavé části výroků III., IV. a ve výroku V. **p o t v r z u j e .**
- II. Žalobkyně jsou povinny zaplatit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 900 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Soud I. stupně shora označeným rozsudkem řízení zastavil co do žaloby žalobkyně a) vůči žalované o 1,526.390,70 Kč (výrok I.), rozhodl, že se žalobkyním vrací část soudního poplatku ve výši 61.053 Kč z účtu Obvodního soudu pro Prahu 7 (výrok II.), rozhodl, že je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni a) částku 467.460,30 Kč s příslušenstvím, co do částky 1,569.362 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok III.), rozhodl, že je žalovaná povinna

zaplatit žalobkyni b) částku 31.095 Kč s příslušenstvím, co do částky 116.690 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok IV.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V.).

Podle jeho odůvodnění vyšel soud I. stupně ze závěru o skutkovém stavu:

V době povodní v ČR v roce 2013 starostka obce xxx dopisem ze dne 4.6.2013 vyzvala žalobkyni b) aby s odvoláním na vyhlášený nouzový stav vládou ČR v souvislosti s povodňovou situací poskytla obci xxx pásový nakladač za účelem zbudování ochranné hráze v obci xxx. Žalobkyně stroj poskytla, ale ten byl dne 6.6.2013 zaplaven a poškozen. Žalobkyně a) měla ve finančním pronájmu (leasingu) od společnosti ČSOB Leasing a.s. pásový nakladač Liebherr L 566. Hodnota stroje v době poškození činila 3 216 000 Kč. Žalobkyně a) současně na předmětu leasingu měla ke dni předčasného skončení leasingové smlouvy nedoplačené leasingové splátky v hodnotě 2 325 069 Kč. Po zániku leasingové smlouvy bylo žalobkyni a) poskytnuto společností ČSOB Leasing a.s. vypořádání leasingové smlouvy v hodnotě 534 658,70 Kč. Zbytková hodnota pásového nakladače po poškození činila 434.000 Kč. Hodnota vážního zařízení činila v době poškození 106. 200 Kč, zaplavením došlo k totální škodě. Demontáž stála 4 988 Kč. Váhu bylo možno opravit za 149.940 Kč. Kalibrace váhy dne 4.9.2006 stála 15.794 Kč, tato částka byla uhrazena. Pořizovací cena vážního zařízení činila 303.104,90 Kč. Pásový nakladač Liebherr L 566 užívala žalobkyně b) na základě dohody o užívání se žalobkyní a), za odvoz poškozeného nakladače z místa poškození uhradila žalobkyně b) 13.760 Kč bez DPH. Zaměstnanec žalobkyně b) pan I. H. měl za červen 2013 mzdové náklady 154 Kč / hod, a byl při povodni nasazen celkem 26 hodin. Pásový nakladač byl nasazen po dobu 26 hodin při spotřebě nafty 17,68 / hodina a při ceně motorové nafty 29 Kč/litr.

Žalobkyně b) si zapůjčila dne 11.6.2013 za zničený nakladač pásový nakladač CAT 980G od společnosti Sxxx xxx xxx xxxxy s.r.o. za cenu 380/hod., pro svoji podnikatelskou činnost. Za měsíc červen - srpen uhradila nájemné v celkové výši 114.030,50 Kč. Za převoz tohoto nakladače uhradila 30.447 Kč. Žalobkyně a) zakoupila dne 3.7.2015 od společnosti Kxxx – xxxA a.s. kolový nakladač KOMATSU WA470-7 za 225.000 EUR. Kupní cenu hradila prostřednictvím finančního leasingu a hradila splátky. Žalobkyně uplatnila škodu u žalovaného ministerstva vnitra i města Xxx.

Po právní stránce soud I. stupně věc posoudil podle zák. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) a uzavřel, že co do základu je ve věci dána povinnost státu nahradit žalobkyním způsobenou škodu. Uvedl, že hlediska škody leasingového pronajímatele se věc posuzuje jako hodnota věci v rozhodné době snížená o akontaci a uhrazené leasingové splátky (čisté splátky na pořizovací cenu). Analogicky u leasingového nájemce, je třeba za škodu považovat hodnotu předmětu leasingu v rozhodné době, od které je však třeba odečíst dosud neuhrazené leasingové splátky nájemcem a započítat případné finanční vyrovnání po zániku smlouvy ze strany leasingového pronajímatele.

Za této situace soud žalobkyni a) přiznal škodu ve výši 356.272,30 Kč za utopený stroj Liebherr L 566 a za zničené vážní zařízení, které bylo ve vlastnictví žalobkyně a) a bylo součástí pásového nakladače (dle výpočtu) ve výši 111.188 Kč, tj. celkem 467.460,30 Kč a co do zbytku žalobu zamítl. Co do částky 1,526.390,70 Kč řízení zastavil, z důvodu částečného zpětvzetí žaloby žalobkyní a) a rozhodl o vrácení části soudního poplatku. Žalobkyni b) přiznal náhradu škody za náklady na přepravu poškozeného nakladače z místa poškození

ve výši 13.760 Kč, náklady na pohonné hmoty ve výši 13.331 Kč, mzdové náklady obsluhujícího zaměstnance ve výši 4.004 Kč, v celkové výši 31.095 Kč. Náhradu škody za pronajmutí náhradního stroje CAT 980G soud nepřiznal, protože žalobkyně b) přes poučení soudem neprokázala, že pronájem náhradního stroje byl skutečně nutný a v příčinné souvislosti se škodní událostí. Výrok o náhradě nákladů řízení byl odůvodněn ust. § 150 o.s.ř. s tím, že důvody hodné zvláštního zřetele soud spatřuje v poskytnutí materiální pomoci v době nouzového stavu.

Proti výrokům III., IV. a V. rozsudku podaly odvolání obě žalobkyně, z důvodu ust. § 205 odst.2, písm.c) a g) o.s.ř., která následně vzaly částečně zpět (upravily odvolací petit), pokud jde o vyhovující části výroku rozsudku III. a IV. Žalobkyně a) namítla, že při výpočtu náhrady škody soud I. stupně postupoval nesprávně, když škodu stanovil jako rozdíl mezi pořizovací cenou nového kolového nakladače, výší neuhrazených leasingových splátek a výší finančního vyrovnání dle leasingové smlouvy. Domnívá se, že použitý judikát Nejvyššího soudu sp.zn. 5 Tz 272/2001 není aplikovatelný, protože se týká náhrady škody leasingového pronajímatele, nikoliv leasingového nájemce. Odkázaly analogicky na ust. § 2969 zák. 89/2012 Sb. (občanský zákoník) s tím, že nebýt škodné události, nemusela by žalobkyně a) kupovat nový kolový nakladač a nedošlo by tak k výdajům (ke zmenšení její majetkové sféry o výši kupní ceny). Je proto třeba vycházet z reálné ceny kolového nakladače stejných parametrů, za kterých by jej bylo možné v předmětné době zakoupit. Uhrazená kupní cena nového nakladače proto představuje škodu, která žalobkyni a) v souvislosti se škodnou událostí vznikla. Domnívá se, že výpočet škody soudem I. stupně vychází z nesprávného právního posouzení věci a je tak nesprávný. Rovněž žalobkyně b) zpochybnila závěr soudu I. stupně, že neprokázala náhradu škody za pronájem stroje CAT 980G od společnosti Sxxx xxx xxx xxxxy s.r.o., když jí v této souvislosti vznikla škoda ve výši 126.611,90 Kč. Uvedla, že tato škoda vychází ze skutkového stavu a nemusí být prokazována, protože jde o skutečnosti obecně známé. Pokud byl kolový nakladač zničen, musela si opatřit náhradu a odkázala na ustálenou soudní praxi týkající se obdobného práva na náhradu účelně vynaložených nákladů na vypůjčení či pronájem náhradního vozidla v případě dopravní nehody. Domnívá se proto, že ze strany soudu I. stupně šlo o vadu spočívající v nesprávném právním a skutkovém posouzení, která má za následek nesprávnost této části rozsudku. Žalobkyně napadly i výrok o náhradě nákladů řízení, který vychází z nesprávného skutkového základu. Domnívají se, že jejich návrhu mělo být v celém rozsahu vyhověno a proto je výrok soudu I. stupně nesprávný. Závěrem navrhly, aby odvolací soud napadené rozsudky změnil, návrhu žalobkyň vyhověl a přiznal jim náhradu nákladů řízení.

Žalovaná k odvolání žalobkyň uvedla, že má za to, že je rozsudek soudu I. stupně věcně správný, ve vztahu ke stanovení výše přiznané náhrady škody. Pro výpočet škody, vzniklé v souvislosti s povodní v roce 2013 nelze vycházet z ceny následně pořízeného stroje, ale ze „skutečné“ ceny kolového nakladače použitého při předmětné škodné události. Uvedla, že soud I. stupně vyšel žalobkyni a) vstříc a přiznal jí právo na náhradu škody přesto, že nebyla ve vztahu k poškozenému kolovému nakladači v postavení vlastníka věci, ale toliko leasingového nájemce. Upozornila, že ke koupi nového nakladače došlo až dne 3.7.2015, tedy po více než dvou letech od povodní zničeného kolového nakladače. Uvedla, že byl proto znalecký posudek, zabývající se porovnáním technických parametrů zničeného a nového nakladače nadbytečný. Zdůraznila, že žalobkyně b) měla povinnost doložit nutnost pronájmu náhradního stroje, protože byla soudem I. stupně řádně poučena dle § 118a odst.1,3 o.s.ř., ale svoji povinnost nesplnila. Nesouhlasí s názorem, že by postup soudu I. stupně při určení výše škody vůči žalobkyni b) byl vadou řízení. K výroku o nákladech řízení uvedla, že má za to, že skutečnost, že žalobkyně vzaly svoji žalobu zpět, jde při posouzení neúspěchu

ve věci k jejich tíži. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a žalované přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud, v rozsahu podaného odvolání, přezkoumal podle § 212 a § 212a odst.1,5 o.s.ř. napadený rozsudek, včetně správnosti postupu soudu v řízení, které jeho vydání předcházelo a po té neshledal odvolání žalobkyň důvodným.

Soud I. stupně zjistil dostatečně skutkový stav a vyvodil z něj i odpovídající právní závěry. Nároky obou žalobkyň lze posuzovat zvlášť:

Výše náhrada škody žalobkyně a):

Soud I. stupně otázku výše náhrady škody posoudil správně. Je třeba v souladu s ustálenou praxí konstatovat, že při finančním pronájmu (leasingu) je vlastníkem leasingového předmětu po celou dobu trvání leasingového vztahu pronajímatel, v projednávané věci ČSOB Leasing a.s. Leasingové smlouvy mají specifickou povahu a zásadním způsobem se odlišují od běžné smlouvy nájemní podle § 663 zák. 40/1964 Sb., ve znění účinném do konce roku 2013 (občanský zákoník, dále jen obč. zák.) a § 2201 a násl. zák. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o.z.). V případě jejich realizace nejde o pouhé placení nájemného za užívání věci, ale nájemce uhrazuje leasingovými splátkami jak pořizovací cenu předmětu leasingu, tak další položky (např. náklady pojištění, úroky, poplatky za zvláštní služby a zisk leasingové společnosti) a současně si „předplácí“ cenu pronajaté věci pro případ, že uplatní právo na její koupi. V takovém případě leasingovému pronajímateli vzniká škoda ve výši hodnoty předmětu leasingu v rozhodné době (utopení stroje), snižená o tu část akontace a uhrazených leasingových splátek, které představují čisté splátky na pořizovací cenu předmětu leasingu, tj. při rozhodování o náhradě škody musí být zohledněna výše čistých splátek uhrazená leasingové společnosti, o které by měla být náhrada škody nižší (srovnej viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7.2.2002, sp.zn. 5 Tz 272/2001, ale i sp.zn. 5 Tz 245/2000, sp.zn. 4 Tz 61/2005, sp.zn. 4 Tz 61/2005). Za této situace je správná úvaha soudu I. stupně, že naopak v případě leasingového nájemce škoda vzniká ve výši hodnoty předmětu leasingu v rozhodné době, s odečtením všech dosud neuhrazených leasingových splátek (leasingový nájemce je již nebude muset platit) a je rovněž správný odpočet finančního vyrovnání, kterého se žalobkyni a) dostalo od leasingového pronajímatele (ČSOB leasing a.s.). V případě souhlasu se způsobu výpočtu, který provedla žalobkyně a) by škůdce (v projednávané věci stát) hradil náhradu škody jednak leasingovému pronajímateli, ale i leasingovému nájemci, přičemž by v obou případech vycházel z kupní ceny nového kolového nakladače, tj. jinými slovy cena nového kolového nakladače by byla započtena dvakrát.

Nemůže obstát ani odkaz na ust. § 2969 o.z., podle kterého občanský zákoník preferuje jako základní způsob náhrady naturální restituci (§ 2951 odst.1 o.z.), tj., že náklady na uvedení v předešlý stav určují i rozsah odvozené (peněžní) náhrady, která musí primárně odpovídat nákladům, kterých by bylo zapotřebí na uvedení do původního stavu (viz Spáčil a kol., občanský zákoník VI. Závazkové právo, zvláštní část, 1. vydání, 2014, s. 1747). Žalobkyně a) přehlíží, že taková náhrada škody by se poskytovala ve vztahu k poškozenému vlastníku, a žalobkyně a) je v postavení leasingového nájemce, tj. osoby odlišné od pronajímatele, který je vlastníkem leasingového předmětu (kolového nakladače).

Ostatní položky, které byly soudem I. stupně přiznány nebyly sporovány, s výší přiznané částky odvolací soud souhlasí.

Výše náhrady škody žalobkyně b):

Odvolací soud sdílí závěry soudu I. stupně. Žalobkyně byly při jednání před soudem I. stupně dne 2.6.2016 řádně poučeni dle § 118a odst.1,3 o.s.ř. k doplnění skutkových tvrzení a splnění důkazní povinnosti, ve lhůtě 90 dnů. S názorem žalobkyně b) o vzniku škody v souvislosti s pronájmem náhradního kolového nakladače, která vychází již ze samotného skutkového stavu a nemusí být prokazována nelze souhlasit. Rovněž názor, že prokazování účelnosti dočasného pronájmu náhradního stroje do doby než je pořízen nový, je zcela nepřipadné, není správný, přičemž bylo odkázáno na judikaturu týkající se pronájmu náhradního automobilu v případě vzniku havárie.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu škodu spočívající v tom, že poškozený vynaložil vyšší náklady na vypůjčení osobního automobilu ve srovnání s náklady, jež by jinak vynaložil na provoz svého automobilu, který nemohl použít v důsledku poškození, je třeba považovat za skutečnou škodu, kterou je škůdce povinen nahradit v rozsahu nutně a účelně vynaložených nákladů. Škodou je půjčovné zaplacené za vypůjčení vozidla srovnatelného s poškozeným, jestliže převyšuje výdaje spojené s užitím vlastního vozu; aplikace zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách při určování výše náhrady za pronájem náhradního vozidla je přitom vyloučena (srov. 25 Cdo 2703/2006). V každém případě však skutečnou škodu, spočívající v nákladech na vypůjčení či pronájem vozu, převyšující náklady na provoz vlastního vozu je odpovědný subjekt povinen hradit jen v rozsahu, v jakém náklady byly vynaloženy nutně a účelně na vypůjčení náhradní věci, odpovídající věci poškozené (podle rozsudku Nejvyššího soudu sp.zn. 25 Cdo 3911/2007, ze dne 30.3.2010).

Z citované judikatury je v projednávané věci zřejmé, že náklady na vypůjčení náhradního kolového nakladače CAT 980G mohou být škodou jen v rozsahu nutně a účelně vynaložených nákladů. Jestliže soud žalobkyni b) poučil o povinnosti tvrzení a důkazní povinnosti ve stanovené lhůtě 90 dnů, přičemž jmenovaná své povinnosti nedostála, nelze postupu soudu I. stupně, kterým její nárok neuznal, ničeho vytknout, protože nutnost a účelnost vynaložených nákladů nelze postavit na jisto. Nelze přehlédnout, že nový nakladač byl zakoupen po více než dvou letech od škodné události a přisvědčení názoru žalobkyně b) by byla žalovaná povinna hradit náklady na vypůjčení náhradního stroje po libovolně dlouhou dobu, až do doby zakoupení nového nakladače. Takto vzniklé náklady by nebylo možné pokládat ani za nutné ani za účelné. Polemice s předvídatelností soudního rozhodnutí přisvědčit nelze, když žalobkyně b) byla soudem řádně poučena, svoji povinnost však nesplnila, zůstala nečinná a její pochybení je třeba vykládat k její tíži. Ostatní položky náhrady škody žalobkyně b) zpochybněny nebyly a v rozsahu přiznaných částek s nimi odvolací soud souhlasí.

Odvolací soud souhlasí i s výrokem soudu I. stupně o náhradě nákladů řízení s tím, že přílehavější odůvodnění je podle ust. § 142 odst.2 o.s.ř.

Protože odvolací soud neshledal důvodné odvolací námítky žalobkyň a) i b) a naopak právní posouzení věci, tak jak jej učinil soud I. stupně, je správné (§ 205 odst.2, písm.g/ o.s.ř.), byl napadený rozsudek v napadené části podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrzen.

Výroky I. a II. rozsudku nebyly odvoláním dotčeny a zůstaly stranou přezkumné činnosti odvolacího soudu (§ 206 odst.2 o.s.ř.).

Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn § 142 odst.1, ve spojení s § 224 odst.1 o.s.ř. Procesně úspěšné žalované v odvolacím řízení vznikly podle § 151 odst.3 o.s.ř. hotové výdaje za tři úkony (vyjádření k odvolání žalobkyně, příprava a účast při jednání odvolacího soudu dne 21.11.2017), v paušální výši á 300 Kč dle § 1 odst.3, písm. a), b) c), § 2 odst.3 vyhl.č. 254/2015 Sb.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **j e** dovolání přípustné za podmínek § 237 o.s.ř., podáním do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

V Praze dne 21. listopadu 2017

JUDr. Helena Lišková v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
E. A.